

Associació Musical de Mestres Directors

Foto: Arxiu de l'AMMD

Membres del Montepío de Maestros Directores y Concertadores (any 1940-1950).

Parlar amb l'Associació de Mestres Directors és com parlar amb un tros de la història de la música del nostre país. És bo conèixer d'on venim si volem saber cap a on volem anar. Entrar en el seu local és com transportar-se en el temps. Tot són partitures, documents antics, fotografies en blanc i negre, i sobretot, molts records. Conversar amb el mestre Cohí i Grau, president de l'associació i amb el mestre Gargallo, membre de la seva junta, ha estat una veritable lliçó. Poques preguntes a formular i molt a escoltar.

1. Sou una associació relativament recent, de l'any 1988, en canvi conserveu arxius i informacions documentals de més de 100 anys, com és això?

- Nosaltres som els hereus de l'"Agrupación de Maestros Directores y Concertadores". Erem els encarregats de realitzar els exàmens i les proves als candidats a músic professional. Per exercir no els valien estudis però si demostrar als representants del gremi que es dominava l'ofici. Antigament érem també una Mútua. Per jubilació i malalties hi havia un petit cobrament. Sense això el músic hagués estat completament desprotegit. Inclús ara, encara ens ha quedat d'herència entre d'altres curiositats, un panteó al cementiri de Les Corts. D'aquesta manera el músic que no tenia família podia almenys ésser enterrat amb dignitat pels seus companys de professió. Són restes d'un passat afortunadament superat i desconegut per una gran majoria de gent.

2. Éreu l'únic referent pels músics llavors. (Estem parlant dels començaments del segle XX).

- No, no. Nosaltres agrupàvem els directors i els pianistes. A més a més hi havia el Sindicat de Músics. La professió estava organitzada en diferents categories. Cadascú tenia el seu carnet. El carnet blanc que et donava àmplies possibilitats d'actuació, i un altre carnet més restringit al tema dels balls de diumenge. La feina sortia del "boca a boca", i era relativament senzill trobar els instrumentistes necessaris per a una determinada actuació, ja que llavors coincidien la majoria de músics en un ampli local social. Ens agrupàvem per estils i afinaments musicals ... era força divertit.

Amb el temps va aparèixer el sindicat "vertical" i els contractes, mica a mica, van deixar de passar per les nostres mans. Finalment, ens vàrem deslligar completament dels sindicats i mutualitat per formar l'associació present. No som comerciants. Tot i que una gran majoria dels nostres associats són músics professionals comencem a tenir persones vinculades per l'aspecte cultural i no únicament pel professional.

3. Quins són els vostres objectius com associació?

- Tot i que no és el nostre objectiu principal, encara continuem proporcionant músics quan es requereix formar de manera puntual algun conjunt instrumental. Tenim molts contactes i és una feina que no hem pogut deixar. Al ser una associació reconvertida d'una altra de molt històrica, la recuperació de la nostra memòria musical, o que els nostres músics no caiguin en l'oblit, és un altre dels nostres objectius. Això, que es diu en un moment, representa molta feina. La majoria dels músics tenen molta dispersió en les seves edicions, cal localitzar a la família, relacionar el que tenen editat, relacionar també les obres no editades, classificar-les, molts cops passar-les a net o a l'ordinador per tal que no es perdin, donar-les a estudiar, organitzar concerts... Generalment les obres s'han d'arreglar i ajustar. Tot aquest procés el fem nosaltres. El més important és no caure en l'oblit. Tenim centenars de partitures originals en els nostres arxius. Fem tot el que podem, no tant sols per conservar aquest patrimoni, si no també per donar-lo a conèixer. Prestem tota mena de facilitats als estudiosos per tal que puguin aprofundir en el seu estudi.

4. Com veieu el panorama actual musical?

- Fins fa ben poc, fer de músic volia dir compaginar la professió amb una altra feina, generalment de docència. Jo mateix (mestre Cohí) he donat durant 30 anys classes als Jesuïtes, al Balmes i a d'altres centres. Quan estava a l'institut, el professor de música hi era en qualitat de "Maestro del Coro", era un contracte amb l'estat. Cada any s'organitzava un concurs a diferents ciutats espanyoles. A part de la funció de directors del cor, s'havien de fer els arranjaments per l'acompanyament orquestral, organitzar l'activitat,... Els repertoris no eren qualsevol cosa. Maria Montessori estava al darrera de tots aquests muntatges i el gregorià no faltava mai!

5. Sent tan important aquest aspecte de la memòria històrica, teniu relació amb la musicologia del país?

- La majoria de nosaltres hi tenim relacions personals. Alguns som socis de la Societat de Musicologia. El país és tant ric en documentació i hi ha tant a investigar que nosaltres estem a la cua de les prioritats d'investigació. A més, la inversió en aquests aspectes musicals i en general tots, és pràcticament inexistent. Hi ha el coneixement del nostre fons documental i també la confiança que el tindran sempre a l'abast.

6. Com és el mestre director? Hi ha diferències amb el músic?

- El mestre director sempre ha estat i encara és molt individualista, va a la seva. Tot i que amb el músic també passa bastant això, sap que ha de tocar amb 5 ó 6 i que s'hi haurà d'entendre, però amb el director és un altre tema. El director té una visió general que no té l'intèrpret. La majoria de directors en algun moment també hem estat intèrprets, és una evolució cap a la individualitat (aquesta afirmació la reflexiona el mestre Cohí amb anècdotes personals ... la veritat és que enllaça una anècdota amb una altra, gairebé sense parar!).

Cada director és diferent de la resta de directors. És un procés de recerca personal cap a l'originalitat pròpia. Aquest fet diferencia-

TRAJECTÒRIA

Associació Musical de Mestres Directores

L'Associació Musical de Mestres Directores va néixer l'any 1988 prenent el relleu de l'Agrupación Española de Maestros Directores y Concertadores de Barcelona (1920), del Patronat de Músics i del Montepío de Músics, com una associació lliure que pretén ser un punt de trobada dels músics. D'aquells temps destaquen, en la seva direcció, personalitats com Albert Martí, Cèsar A. Vendrell, Joaquim Vidal Novell, Ricardo Valls, Rafael Martínez Valls, Joaquim Voltas i Pagés, Casimir Rius, Francesc Montserrat Ayarbe, i molts altres noms il·lustres de la nostra música.

El seu mitjà de comunicació és el butlletí "Vibracions" que s'edita mensualment. En els seus inicis era un simple full informatiu d'una pàgina que, per impuls del Mestre Josep Guinart, s'ha anat transformant, al llarg del temps, en un butlletí de dotze pàgines que acull informació musical, tant històrica com d'actualitat, i que compta entre els seus col·laboradors habituals amb Joan Ubeda, Lluís Gassó i Xavier Vilajosana i que està obert a d'altres participacions. Tanmateix, l'Associació disposa d'un arxiu musical, tant de partitures com de literatura musical i documents de l'Agrupació en la seva època de sindicat, que està a l'abast de tot aquell que investiga i requereix documentació al respecte.

Una altra activitat de l'Associació és l'organització de dos concerts mensuals d'octubre a maig-juny aprofitant que la seva seu disposa d'un auditori (Culler i Fabra). Els concerts s'han nodrit de personalitats del món musical com Jaume Torrent, Sergi Vicente, Jordi Codina, Juan Mario Cuellar, Eyelio Tiele, Josep Quer, Francesc Bonastre, Joan Ubeda, Jaume Carbonell, Enric Ribó, Joan Pich Santasusana, Maria Canela, Mercè Puntí, Cecília Velázquez, Antoni Pérez Simó, Joan Palet, Pepita Perelló, Josep M. Mangado, M. Teresa Giménez, Esther Doñate, Olga Kharatinova, Alina Shaplatina, Viviana Salisi, Roger Padullés, M. Teresa Garrigosa, Consol Grau, Martín Leopoldo Díaz, Roger Sans, Ingrid Barrionuevo, Agueda Abad-Pagés, Jorge Parodi, Christoph Rahn, Anna M. Canuda, Montserrat Martorell, Joan Casals, Marcel Olm, Tomás Rosado, Anna Montfort, Cecília López, Núria Más, i Anna Teixidor, entre molts altres. Tanmateix porta a terme la tasca de donar l'oportunitat a joves i avançats estudiants de mostrar les seves aptituds davant del públic com una part important de la seva formació. Per això comptem amb la inestimable col·laboració d'en Joan Pàmies i de centres de formació musical com el Conservatori del Liceu i l'Escola de Música Juan Pedro Carrero, que ens ajuden en aquesta tasca aportant els seus deixebles més preparats.

Un altre ordre de les activitats de l'Associació és el fomentar la recuperació dels nostres músics i el reconeixement de la seva obra. Per aquest motiu ha liderat, o col·laborat en fer homenatges a músics com Enric Morera, Joan i Ricard Lamote de Grignon, Joaquim Voltas i Pagés, Enric Ribó, Francesc Montserrat Ayarbe, Joan Pich Santasusana, Àngel Colomer i del Romero, Josep M. Castelló i Josep Guinart. En aquests moments estem impulsant el reconeixement d'un músic tan important com Jaume Pahissa i Jo amb motiu del 125è aniversari del seu naixement.

L'Associació Musical de Mestres Directores està presidida, des de la seva fundació, pel Mestre Agustí Cohí Grau, que recentment ha rebut la Creu de Sant Jordi per part de la Generalitat de Catalunya com a reconeixement a la seva trajectòria com a pedagog, director i compositor, amb una àmplia producció musical. Acompanyant al mestre Cohí Grau han mantingut l'esperit de l'Associació entranables persones i grans músics com Àngel Colomer i del Romero, Joaquim Voltas, Casimir Rius, Joan Anton Mercader, Josep M. Castelló, Sergi Riera, Josep Palet, Joan Ubeda, Lluís Farreny, M. Teresa Giménez, Montserrat Forn, Ignasi Vilajuana, Joan Casas, Jordi Núñez, Josep Farré, Xavier Vilajosana o Jordi Gargallo.

Associació Musical de Mestres Directores

c/ Sant Pere més Alt, 24 08003-Barcelona
Tel. 93 435 28 50 / 93 436 98 31 / 93 268 46 48

